

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НЕБАНКІВСЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ В УКРАЇНІ

FOREIGN EXPERIENCE AND DOMESTIC PRACTICE OF USING AND REGULATING FINANCIAL INSTRUMENTS BY NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS IN UKRAINE

У сучасних умовах ринок небанківських фінансових послуг займає чільне місце в економіці розвинених країн. Пріоритетним орієнтиром є європейський досвід, вивчення якого дасть змогу обрати релевантну модель функціонування сучасного ринку небанківських фінансових послуг та його інструментарій. Метою статті є вивчення зарубіжного досвіду використання та регулювання фінансових інструментів небанківськими фінансовими установами та оцінка можливостей його імплементації в Україні. У статті проаналізовано зарубіжний досвід діяльності небанківських фінансових установ. Розкрито основні фінансові інструменти та джерела формування фінансових ресурсів небанківських фінансових установ в Україні. Досліджено систему регулювання та нагляду за фінансовими установами в Україні та за кордоном та встановлено їх відмінності.

Ключові слова: фінансовий інструмент, фінансовий ринок, небанківська фінансова установа, фінансові ресурси, регулювання.

In the contemporary economic landscape, the non-banking financial services market has attained a significant prominence within the economies of developed countries. The primary objective is to examine the European experience, which will facilitate the selection of an appropriate model for the contemporary market of non-banking financial services and its instruments. The objective of this article is to examine the international experience of utilising and regulating financial instruments by non-bank financial institutions, with a view to assessing the feasibility of implementing this approach in Ukraine. A variety of scientific materials and individual methods were employed in the course of conducting the study. The abstract method was employed to analyze the professional literature on the subject, both domestic and foreign. To ascertain the potential for the advancement of financial instruments by non-bank financial institutions in Ukraine, the theoretical generalization and systematic methods were employed. The study's information base is comprised of official sources and data from recognized financial services market analysts. This article examines the experience of non-bank financial institutions in other countries. This study identifies the principal financial instruments and sources of financial resources for non-bank financial institutions in Ukraine. The regulatory and supervisory systems for financial institutions in Ukraine and abroad are examined, and the differences between them are identified. The primary challenges associated with regulating the activities of non-bank financial institutions in Ukraine have been identified. It has been concluded that the advancement of regulation and supervision in the Ukrainian financial market should be based on contemporary approaches and novel regulatory principles observed in European practice. This entails the unification of regulatory procedures, the implementation of risk-based supervision and the establishment of standardized risk management procedures, the reinforcement of control over the owners and managers of financial institutions, as well as the concentration and integration of regulatory functions within a single regulator. An additional crucial factor is the regulator's capacity and inclination to collaborate effectively with international financial institutions and their associations. The effective advancement of lending activities in the non-banking financial sector necessitates not only an enhancement in the level of borrower protection through the optimization of state regulation, but also an expansion in consumer financial awareness.

Key words: financial instrument, financial market, non-bank financial institution, financial resources, regulation.

УДК 336.76

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure79-15>

Деревко Ю.О.

аспірант кафедри фінансів
імені Віктора Федосова,
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Derevko Yuriy

Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

Постановка проблеми. У контексті сучасних глобалізаційних процесів, інтеграція національних економічних систем у світову економіку є однією з фундаментальних тенденцій розвитку. В рамках ринкової економіки, ринок небанківських фінансових послуг відіграє архіважливу роль, виступаючи ключовою підсистемою та займаючи стратегічні позиції у формуванні та регулюванні соціально-економічної ситуації в суспільстві.

Повномасштабна військова агресія росії проти України спричинила значні трансформації у функціонуванні небанківських фінансових установ та їх інструментарію, зокрема відбулося суттєве скорочення попиту на фінансові послуги та зміна його структури, обмеження доступу до міжнародних фінансових ринків внаслідок зниження довіри інвесторів до українського ринку, підвищення

ризиків втрати активів фінансовими установами та зменшення прибутковості фінансових операцій. Ці фактори створюють нові виклики для небанківського фінансового сектору України та потребують розробки адаптивних стратегій для забезпечення його стійкості та ефективності в умовах геополітичної нестабільності.

Адже трансформаційні й інтеграційні процеси, що мають місце на фінансовому ринку України наразі можливі шляхом розвитку сучасних фінансових інструментів та ефективного використання передових зарубіжних досягнень у сфері фінансової діяльності для подолання наслідків війни.

Фінансові інструменти забезпечують управління грошовими потоками та ризиками, дають можливість зменшити трансакційні витрати. Тому важливим та актуальним є питання аналізу зарубіжної

практики використання фінансових інструментів та їх регулювання небанківських фінансових установ та можливості адаптації вивченого досвіду в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблем використання зарубіжного досвіду з можливістю регулювання діяльності небанківських фінансових установ, їх фінансових інструментів, посиленню їх ролі на фінансовому ринку України присвячені праці вітчизняних та зарубіжних авторів, зокрема В. Баранової, О. Гончаренка, С. Міщенко, С. Науменкової, Кравченко В.П., Паламарчук Н.О., Бороденко Т.М., Буряченко А.Є., Гапонюк М.А., А. Хаєс, Ф. Фабоцці та інших. Разом з тим, існує низка питань, які пов'язані з адаптацією фінансових інструментів небанківських фінансових установ до європейської практики, залишаються недостатньо дослідженими.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення зарубіжного досвіду використання та регулювання фінансових інструментів небанківськими фінансовими установами та оцінка можливостей його імплементації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сфері економічних відносин, концепція фінансового інструменту займає центральне місце, охоплюючи широкий спектр взаємодій між економічними агентами в рамках процесів розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів. Ця концепція є ключовою для розуміння механізмів функціонування фінансових ринків та економічної системи в цілому.

У науковій літературі існують різні підходи до визначення поняття "фінансовий інструмент". На думку Ф.Фабоцці, «фінансовий інструмент – це нематеріальний актив, що відображає законні вимоги на типову грошову вигоду чи певну цінність в майбутньому» [1]. Таке визначення підкреслює темпоральний аспект фінансових інструментів та їх роль у перерозподілі ресурсів у часі.

Водночас, у вітчизняній науковій думці представлено альтернативний погляд на природу фінансових інструментів. Згідно з цим підходом, фінансовий інструмент розглядається як специфічний продукт чи послуга, що пропонується фінансовими інституціями [2]. Важливо відзначити, що доступність цих інструментів для клієнтів забезпечується завдяки наявності супутніх та підтримуючих товарів і послуг. Це визначення акцентує увагу на ринковому аспекті фінансових інструментів та їх ролі у задоволенні потреб клієнтів фінансових установ.

Генезис фінансового інструменту нерозривно пов'язаний з еволюцією ринкової економіки. Формування та функціонування цього економічного феномену обумовлене низкою фундаментальних передумов, які характеризують сучасну економічну систему [13].

Першою ключовою передумовою є суспільний поділ праці, що виражається у спеціалізації виробництва товарів і послуг. Ця спеціалізація створює основу для ефективного розподілу ресурсів та максимізації продуктивності економічних агентів.

Другою важливою передумовою виступає вільний обмін ресурсами, який забезпечує гнучкість економічної системи та сприяє оптимальному розподілу факторів виробництва.

Третьою передумовою є економічна відокремленість суб'єктів господарювання, яка базується на різноманітності форм власності. В основі цієї відокремленості лежить принцип приватної власності, який надає економічним агентам автономію у прийнятті рішень щодо виробничих параметрів: що виробляти, в якій кількості та яким способом.

Однак, варто зазначити, що процес прийняття рішень економічними агентами не є довільним, а підпорядковується певній економічній логіці. Ключовим фактором, що визначає ці рішення, виступає економічна вигода або прибуток. Таким чином, можна стверджувати, що принцип приватної власності в контексті ринкової економіки трансформується у принцип максимізації економічної вигоди.

Кожному виду фінансового ринку притаманний набір певних фінансових інструментів, які обмінюються та котируються лише на даному ринку.

Як свідчить аналіз зарубіжної та вітчизняної практики діяльності небанківських фінансових установ головними джерелами формування фінансових ресурсів є власні кошти та кошти, що залучені або запозичені на фінансових ринках шляхом використання відповідних фінансових інструментів, які можуть використати ці установи згідно з ринковими умовами та галузевою специфікою їхньої діяльності [3; 13].

Залежно від галузевих особливостей джерела формування фінансових ресурсів небанківських фінансових установ можуть бути різними (табл. 1).

Аналіз даних табл. 1 свідчить про використання небанківськими фінансовими установами різноманітних джерел фінансування. В цілому небанківські фінансові установи ми можемо розділити на дві групи – це депозитні та контрактні фінансові посередники. За джерелами формування фінансових активів, одним з основних фінансових інструментів є цінні папери.

Для досягнення повноцінної інтеграції вітчизняного ринку небанківських фінансових послуг в європейську фінансову систему необхідно забезпечити їх відповідність встановленим нормативам та вимогам Європейського Союзу. Це твердження підтримується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Національна комісія підкреслює, що правовою основою для поглиблення відносин між Україною та ЄС є Угода про партнерство та

**Основні фінансові інструменти та джерела формування фінансових ресурсів
небанківських фінансових установ в Україні**

Тип небанківської фінансової установи	Джерело формування фінансових ресурсів	Джерело фінансового активу
Страхова компанія	Страхові внески	Депозити, цінні папери
Фінансова компанія	Власні, запозичені або залучені кошти	Кредити
Інститут спільного інвестування	Грошові кошти вітчизняних або іноземних інвесторів	Цінні папери
Кредитна спілка	Депозити, внески	Цінні папери
Лізингова компанія	Власні, запозичені або залучені кошти	Фінансові кредити
Недержавний пенсійний фонд	Пенсійні внески	Депозити, цінні папери
Ломбард	Власні, запозичені або залучені кошти	Споживчі кредити
Довірче товариство	Кошти, цінні папери, майно або інші цінності довірительів	Цінні папери, депозити та інші вкладення

Джерело: складено автором за [3; 4; 5; 9; 10]

співробітництво, Угода про асоціацію між Україною та ЄС, низка політичних документів, що виводять відносини Україна – ЄС на новий рівень практичної реалізації завдань стратегічного партнерства [4; 5].

Формування системи державного регулювання діяльності небанківських фінансових установ ґрунтується на ключових принципах, розроблених провідними міжнародними організаціями та інституціями. Основою для побудови системи державного регулювання за діяльністю небанківських фінансових установ є принципи Всесвітньої ради (WOCU), Базельського комітету з питань банківського нагляду та законодавство Європейського Союзу. Основою для побудови системи державного регулювання за діяльністю небанківських фінансових установ є принципи Всесвітньої ради (WOCU), Базельського комітету з питань банківського нагляду та законодавство Європейського Союзу. Всесвітня рада небанківських фінансових установ, окреслюючи фундаментальні засади наглядової діяльності, акцентує увагу на фінансовій природі цих організацій. Відповідно до цього підходу, небанківські фінансові установи повинні підлягати пруденційному нагляду, що є характерним для суб'єктів фінансового сектору.

У контексті регуляторної політики особливе значення мають стандарти пруденційного нагляду. Рекомендації, викладені в стандартах пруденційного нагляду, мають бути враховані в національному законодавстві з питань регулювання діяльності кредитних спілок. Така інтеграція забезпечить гармонізацію вітчизняної регуляторної практики з міжнародними нормами та сприятиме підвищенню ефективності нагляду за небанківськими фінансовими установами [11].

Доцільність імплементації вимог Базеля II у регуляторну практику конкретної країни значною мірою залежить від рівня розвитку та ефективності існуючої системи пруденційного нагляду

за фінансовими установами. У цьому контексті Всесвітня рада небанківських фінансових установ пропонує компетентному регуляторному органу, відповідальному за нагляд та регулювання діяльності небанківських фінансових інституцій, розглянути можливість застосування положень Базеля II за наявності певних передумов.

Зокрема, рекомендується схвалити впровадження принципів Базеля II у разі виконання наступних умов:

- функціонування в країні стабільної та ефективно системи нагляду, що базується на ризик-орієнтованому підході;
- наявність прямої конкуренції між небанківськими фінансовими установами та банками на ринку кредитних, депозитних та інших банківських послуг, що створює передумови для уніфікації регуляторних вимог;
- достатній рівень розуміння як небанківськими фінансовими установами, так і регулятором, фундаментальних причин та процедур застосування розрахунків за "стандартизованим підходом", що передбачений вимогами Базеля II.

Власне, рішення щодо впровадження вимог Базеля II для небанківських фінансових установ повинно ґрунтуватися на комплексному аналізі ринкової ситуації, рівня розвитку системи пруденційного нагляду та готовності учасників ринку до імплементації нових регуляторних стандартів. Це забезпечить ефективну адаптацію міжнародних норм до специфіки національного фінансового сектору та сприятиме підвищенню стабільності фінансової системи в цілому.

В той же час, з точки зору Всесвітньої ради, імплементація вимог Базеля II для небанківських фінансових установ може бути визнана недоцільною за певних обставин. Зокрема, рада рекомендує утриматися від застосування цих стандартів у наступних випадках [10]:

– відсутності ефективної системи ризик-орієнтованого нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ. У такій ситуації більш раціональним підходом вважається концентрація регуляторних зусиль та ресурсів на вдосконаленні та посиленні існуючих механізмів виїзного та безвиїзного нагляду, а також на підвищенні якості та частоти проведення інспекційних перевірок. Це дозволить створити необхідну базу для подальшого впровадження більш складних регуляторних інструментів;

– відсутності прямої конкуренції між небанківськими фінансовими установами та банківським сектором, до якого застосовується жорстка система ризик-орієнтованого нагляду. У цьому випадку впровадження вимог Базеля II для небанківських установ може створити невинуватене регуляторне навантаження, не забезпечуючи при цьому суттєвого підвищення стабільності фінансової системи.

На нашу думку, рішення щодо застосування стандартів Базеля II до небанківських фінансових установ повинно прийматися з урахуванням специфіки національного фінансового ринку, рівня розвитку системи пруденційного нагляду та характеру взаємодії між різними сегментами фінансового сектору. Це, в свою чергу, дозволить забезпечити пропорційність регуляторних вимог та ефективність наглядових процедур, уникаючи надмірного адміністративного тиску на учасників фінансового ринку.

Імплементация принципів Базеля II в національні фінансові системи створює передумови для активного залучення різноманітних фінансових інституцій, включаючи небанківські фінансові установи, до процесу формування та вдосконалення регуляторного середовища. Це відкриває можливості для учасників ринку не лише брати участь у розробці нових нормативних вимог, але й проводити аналіз потенційних наслідків їх впровадження.

Державним регуляторам слід виважено підходити до політики з лібералізації діяльності небанківських фінансових установ в умовах війни в країні. Вони також мають створювати сприятливі умови для відновлення постраждалих установ, забезпечувати ліквідність та доступ до ресурсів. Важливо залишатися на шляху досягнення стратегічних цілей, враховуючи поточні обставини, що допоможе підвищити конкурентоспроможність фінансового ринку України та збільшити рівень довіри з боку як зовнішніх, так і внутрішніх контрагентів. Ми переконані, що дотримання найкращих світових стандартів у регулюванні та нагляді сприятиме стабільності та надійності фінансового сектора.

Окремі небанківські фінансові установи працюють над диверсифікацією своєї діяльності.

Це проявляється зокрема географічно, інноваційно – шляхом запровадження нових фінансових продуктів чи передових технологій або через посилення взаємодії з банками та іншими фінансовими інституціями. Відповідно, така багатовекторна стратегія розвитку призводить до динамічної еволюції профілю ризиків, притаманних діяльності небанківських фінансових установ. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває здатність системи пруденційного нагляду адекватно оцінювати та своєчасно реагувати на зміни ризик-ландшафту як на рівні окремих фінансових інституцій, так і в масштабах всього сектору.

Ефективна наглядова система повинна характеризуватися високим рівнем адаптивності та аналітичного потенціалу. Це дозволить забезпечити комплексний моніторинг трансформаційних процесів у фінансовому секторі та розробку відповідних регуляторних механізмів, які враховують специфіку діяльності різних типів фінансових установ та динаміку розвитку фінансового ринку в цілому [7].

Україна володіє власною системою регулювання та нагляду за небанківськими фінансовими установами, яка має певні відмінності від загальноприйнятих міжнародних стандартів. Це може впливати на правила фінансового ринку та формувати обмеження, які застосовуються до фінансових інструментів. На міжнародному рівні небанківські фінансові установи зазвичай мають доступ до більш широкого кола активів, до більш розвиненої інфраструктури міжнародних фінансових ринків, використовують новітні технології, що дає змогу формувати ширший спектр фінансових інструментів. Водночас такі інструменти можуть бути більш вразливими до глобальних економічних та фінансових криз.

Інвестиційний потенціал небанківських фінансових установ в Україні характеризується певними обмеженнями, що зумовлені специфікою національного ринку. Однак, ця особливість може розглядатися не лише як недолік, але й як потенційна перевага для вітчизняної фінансової системи. Зокрема, унікальність українського фінансового ринку створює передумови для розвитку та використання специфічних фінансових інструментів, адаптованих до особливостей внутрішнього ринку.

У контексті українського фінансового сектору спостерігається підвищений попит на ряд традиційних фінансових інструментів. Значну роль у структурі фінансового ринку відіграють облігації, особливо облігації внутрішніх державних позик (ОВДП), які є важливим інструментом державного фінансування та інвестування для інституційних та приватних інвесторів. Крім того, на українському ринку спостерігається активний розвиток сегменту споживчого кредитування, який відповідає потребам населення у фінансуванні поточних витрат.

Лізингові операції також набувають все більшого значення, особливо у секторі корпоративного фінансування та оновлення основних засобів підприємств.

Незважаючи на ці відмінності, є схожі фінансові інструменти, такі як інвестування, страхування та лізинг, вони широко використовуються як в Україні, так і на міжнародному рівні. При цьому розвиток фінансового сектору в Україні неминує зумовлює більшу конвергенцію з міжнародними стандартами та практиками.

Висновки з проведеного дослідження. Вступ України до Європейського Союзу передбачає необхідність орієнтації ринків небанківських фінансових послуг та адаптації відповідного законодавства до транснаціональних стандартів. Надання Україні консультативної і фінансової допомоги має базуватися на зацікавленості та політичних або фінансових інтересах держав-членів Європейського Союзу або країн-донорів. Подальше вдосконалення регулювання та нагляду на фінансовому ринку України має ґрунтуватися на сучасних підходах і нових принципах регулювання, які використовуються в європейській практиці. Це передбачає уніфікацію регуляторних процедур, впровадження ризик-орієнтованого нагляду та стандартизованих процедур управління ризиками, посилення контролю за власниками та керівниками фінансових установ, а також концентрацію та інтеграцію регуляторних функцій в межах одного регулятора. Важливою умовою є також здатність та готовність регулятора до ефективної співпраці з міжнародними фінансовими органами та їх об'єднаннями.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бороденко Т.М., Буряченко А.Є., Гапонюк М.А. Діяльність небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-4> (дата звернення: 12.07.2024)
2. Давиденко Н.М. Оцінка інвестиційної привабливості регіону в умовах сучасних викликів. *Економічний форум*. 2017. № 2. С. 86–93.
3. Деревко Ю. О. Функціонування небанківських фінансових установ в умовах сучасних викликів. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 86. С. 134–139.
4. Кравченко В.П., Паламарчук Н.О. Особливості організації ринку цінних паперів у країнах світу. *Наукові записки*. 2013. Вип. 13. С. 128–133. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84824966.pdf> (дата звернення: 10.07.2024)
5. Міщенко С. Вдосконалення інституційної структури нагляду за фінансовим сектором. *Банківська справа*. 2007. № 1. С. 41–56.
6. Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції: колективна монографія у 2 т. / за ред. О.В. Шлапака, Т.І. Єфименко. Київ: ДННУ «Академія фінансового управління», 2014. Т. 2. 784 с.

7. Науменкова С.В. Підвищення доступності фінансових послуг: актуальні питання регуляторної практики. *Фінанси України*. 2013. № 10. С. 20–33.

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України № 79-IX від 12.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>

9. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: кол. монографія / за заг. ред. В.Г. Баранової, О.М. Гончаренко. Харків: Діса плюс, 2019. 370 с.

10. Сохацька О. Нові підходи до класифікації інструментів міжнародних строкових фінансових ринків. *Вісник Тернопільської академії народного господарства*. Тернопіль, 2004. Вип. 5–2. С. 11–21.

11. Fabozzi F.J. The handbook of financial instruments, John Wiley & Sons, Inc., 2002, 847 p. Fabozzi F.J. The handbook of financial instruments, John Wiley & Sons, Inc., 2002, 847 p.

12. Hayes A. Financial markets: role in the economy, importance, types and examples. Investopedia. May 31. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-market.asp> (дата звернення: 12.07.2024)

13. Rollin Claude A. Overview of the FDIC and the US Banking System: Presentation Materials. Washington D.C., 2005.

REFERENCES:

1. Borodenko T.M., Buryachenko A.E., Gaponiuk M.A. (2023) Diialnist nebankivskykh finansovykh ustanov na rynku finansovykh posluh [Activities of financial institutions in the financial services market]. *Economics and society*, vol. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-4> (accessed July 12, 2024)
2. Davydenko, N.M. (2017). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti rehionu v umovakh suchasnykh vyklykiv [Evaluation of Investment Attractiveness of the Region in Modern Challenges]. *Economic Forum*, no. 2, pp. 86–93. (in Ukrainian)
3. Derevko Yu.O. (2024). Funktsionuvannia nebankivskykh finansovykh ustanov v umovakh suchasnykh vyklykiv [Functioning of non-banking financial institutions in the conditions of modern challenges]. *Black Sea Economic Studies*, vol. 86, pp. 134–139.
4. Kravchenko V.P., Palamarchuk N.O. (2013). Osoblyvosti orhanizatsii rynku tsinnnykh paperiv u krainakh svitu [Peculiarities of the organization of the securities market in the countries of the world]. *Scientific notes*. vol. 13, pp. 128–133. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/84824966.pdf> (accessed July 10, 2024)
5. Mishchenko S. (2007). Vdoskonalennia instytutsiinoi struktury nahliadu za finansovym sektorom [Improvement of the institutional structure of financial sector supervision]. *Banking business*. № 1. pp. 41–56.
6. Shlapak O.V., Yefymenko T.I. (Eds.) (2014). Modernizatsiia finansovoi systemy Ukrainy v protsesi yevrointehratsii [Modernization of the financial system of Ukraine in the process of European integration] (Vol. 2). DNNU «Akademiia finansovoho upravlinnia».

7. Naumenkova S.V. (2013). Pidvyshchennia dos-tupnosti finansovykh posluh: aktualni pytan-nia rehulatornoi praktyky [Increasing the avail-ability of financial services: current issues of reg-ulatory practice]. *Finances of Ukraine*. № 10. P. 20–33.

8. On amendments to certain legislative acts of Ukraine on improving the functions of state regulation of financial services markets: Law of Ukraine No. 79-IX, dated 12.09.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>

9. Baranovoy V.G., Honcharenko O.M. (Eds.) (2019). Rozvytok finansovoho rynku Ukrayiny v umovakh yevropeys'koyi intehtratsiyi: problemy ta perspektyvy [Development of the financial market of Ukraine in the conditions of European integration: problems and prospects]. Kharkiv: Disa plus, 370 p.

10. Sokhatska O. (2004). Novi pidkhody do kla-syfifikatsii instrumentiv mizhnarodnykh strokovykh finansovykh rynkiv [New approaches to the classifica-tion of international term financial market instruments]. *Bulletin of the Ternopil Academy of National Economy*, vol. 5–2, pp. 11–21.

11. Fabozzi F.J. (2002) The handbook of financial instruments, John Wiley & Sons, Inc., 2002, 847 p. Fabozzi F.J. The handbook of financial instruments, John Wiley & Sons, Inc., 847 p.

12. Hayes A. Financial markets: role in the econ-omy, importance, types and examples. Investopedia. May 31. 2022. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-market.asp> (accessed July 12, 2024)

13. Rollin Claude A. (2005) Overview of the FDIC and the US Banking System: Presentation Materials. Washington D.C.